

14.12.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö

susanna.rahkonen@stm.fi

kirjaamo@stm.fi

Viite: STM090:00/2018, STM/3291/2018

Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä kuntouttavan työtoiminnan lain muuttamisesta selvennetään palvelujen järjestämisen ja tuottamisen välistä eroa, mikä on perusteltua ja ajankohtaista valmistelussa oleva sote- ja maakuntauudistus huomioiden. Monelta muilta osin esityksessä ehdotetut muutokset ovat sellaisia, joita useimmissa kuntouttavaa työtoimintaa aktiivisesti kehittäneissä kunnissa ja kuntayhtymissä onkin jo toteutettu kuntouttavan työtoiminnan palvelun järjestettäessä. Ehdotettujen muutosten suunta on siis hyvä, joskin muutokset sinällään ovat vielä pieniä ja jättävät vielä joitakin olennaisia asioita avoimeksi.

Kuntouttavan työtoiminnan käsittäminen yhä enemmän palvelukokonaisuudeksi on kannatettava asia, tarvitsevathan asiakkaat yleensä työtoiminnan lisäksi monia muitakin toimintakykyä tukevia palveluja. Voisiko palvelukokonaisuudelle etsiä myös kuvaavampaa nimeä – kuntouttava työtoiminta palvelun nimenä on liian kapea kuvaamaan koko palvelukokonaisuutta, nimi viittaa pikeminkin vain yhteen osaan tästä kokonaisuudesta. Palvelukokonaisuuteen tulisi kuulua aina olennaisesti palvelujen yhteensovittaminen, mistä esityksen mukaan tästäkin jatkossa säädettäisiin laissa. Tämäkin on tärkeä lisäys.

Lakiesitys ehdottaa tarkennettavaksi aktivointisuunnitelman ja kuntouttavan työtoiminnan sisältöä. Esitetyt tarkennukset vahvistaisivat palvelun tavoitteellisuutta ja asiakkaan saamaa tukea ja ohjausta. Kuntouttava työtoimintaa ei näin ollen voisi enää jatkossa toteuttaa tarjoamalla asiakkaalle vain työtehtäviä, vaan palveluun täytyisi aina sisältyä sellaista asiakkaan tarvitsemaa tukea ja ohjausta, joka vie hänen tavoitteitaan eteenpäin. Tämän kirjaaminen lakiin on erittäin perusteltua, onhan kuntouttava työtoiminta tarkoitettu nimenomaan sellaisille pitkään työttömänä olleille henkilöille, joilla ei ole edellytyksiä ja voimavaroja osallistua muihin työvoimapalveluihin tai palkkatyöhön. Lisäksi nämä elementit kuuluvat aina hyvin olennaisesti laadukkaan sosiaalipalvelun toteuttamiseen.

Postiosoite:

Kainuun sosiaali- ja terveyslaitos
Kuntayhtymä,
PL 400
87070 Kainuu

Laskutusosoite:

Kainuun sosiaali- ja terveyslaitos
Kuntayhtymä,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Puhelin:

08 61561

Y-tunnus

2496986-0

Pankki:

Iban:
FI08 8119 9710 0089 72
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus
0037249698602000

Internet

www.kainuu.fi

Lakiesityksen mukaan kuntouttavan työtoiminnan tukea ja ohjausta voitaisiin jatkossa ostaa myös yrityksiltä ja muilta ostopalveluja tarjoavilta toimijoilta. Koska kuntouttava työtoiminta on sosiaalipalvelu, tulisi laissa painottaa sitä, että palvelut ostetaan tahoilta, joissa ohjaustyötä tekevät sosiaalihuollon ammattilaiset. Tärkeää on sekin, että yksilöllinen tuki ja ohjaus voidaan edelleen toteuttaa myös kunnan omien sosiaalihuollon ammattilaisten toimesta. Tätä työmallia on monilla alueilla (mm. Kainuun sotessa) kehitettykin jo pitkälle ja se on osoittautunut toimivaksi, sillä asiakkaat tarvitsevat usein pitkäkestoista ja tiivistä ohjausta.

Lakiesityksessä avoimeksi jää se, mitä STM:n aiemmin asettaman TEOS- työryhmän tarkastelemaan sosiaalihuollon työelämäosallisuuden tukemiseen liittyvän kokonaisuuden jatko tulee olemaan. Työryhmä teki ehdotuksen heikossa työmarkkina-asetmassa olevien sosiaalisesta kuntoutuksesta, joka olisi jalkautunut työllistymiseen tähtäävään ja osallisuutta edistävään sosiaaliseen kuntoutukseen. Työtä on jatkettu virkatyönä ja OTE- hankkeisiin liittyen, mutta asioita on vielä avoinna ja lakiesityksen valmistelusta kertovassa luvussa viitataan sosiaalihuollon työtoimintoja koskevan lainsäädännön uudistuksiin laajemmin. Nämä asiat olisi hyvä huomioida jo kuntouttavan työtoiminnan lakimuutosta tehtäessä ja tarkentaa edelleen mm. kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen suhdetta toisiinsa.

Edelleen lakiesityksessä jää avoimeksi se, mikä taho ja mitkä ammattilaiset kunnassa vastaavat niin aktivointisuunnitelmien tekemisestä kuin kuntouttavan työtoiminnan palvelun järjestämisestä. Laissa olisikin tärkeää määritellä aktivointisuunnitelma TE- palvelujen ja kunnan sosiaalihuollon yhteiseksi asiakassuunnitelmaksi ja tarkentaa kuntouttavan työtoiminnan palvelukokonaisuus nimenomaan sosiaalialan ammattilaisten järjestämis- ja toteuttamisvastuulle, koska kyseessä on sosiaalipalvelu.

Päivi Ahola-Anttonen
vastuualuepäällikkö, aikuissosiaalipalvelut

Maija Leinonen
kuntouttavan työtoiminnan esimies